

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/15/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3816214199
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3816214199.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. S., nar. X.X.XXXX, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka nebohá Katarína S., zomr. X.X.XXXX, a otec Q. S., trvale bytom M., Š. I. XXX/X, t.č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ilava, o návrhu navrhovateľky O. N., bytom M., Š. I. XX/XX, o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, o odvolaní otca mal. dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza č. k. 5P/61/2016-68 zo dňa 16. januára 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. mal. A. S., nar. X.X.XXXX, zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky O. N., nar. XX.X.XXXX; výrokom II. určil vyživovaciu povinnosť otca voči mal. A. v sume 150 eur mesačne, vždy do posledného dňa predchádzajúceho mesiaca vopred, do rúk navrhovateľky, s účinnosťou od 22.10.2016; výrokom III. zameškané výživné za obdobie od 22.10.2016 do vyhlásenia rozhodnutia v sume 498,40 eur súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 10 eur, spolu s bežným výživným, s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozhodnutia až do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok; výrokom IV. navrhovateľke uložil povinnosť osobne sa o mal. A. starať, vychovávať ju, zabezpečovať jej každodenné potreby, spravovať jej veci tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich majetkových právach a je oprávnená zastupovať dieťa v bežných veciach, preberať výživné od otca, sirotský dôchodok po matke, prípadne podať návrh na určenie alebo vymáhanie výživného a spravovať majetok dieťaťa v bežných veciach. V prípade nesúladu rozhodnutia zákonného zástupcu maloletej v podstatných veciach so záujmami dieťaťa, je navrhovateľka oprávnená obrátiť sa na súd na preskúmanie tohto rozhodnutia; výrokom V. návrh otca dieťaťa na úpravu styku s mal. A. zamietol; výrokom VI. navrhovateľke uložil povinnosť raz za dva mesiace, vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca, písomne informovať otca dieťaťa o mal. A., a to o jej zdravotnom stave, všetkých závažných výchovných problémoch a dlhodobejšej zmene miesta pobytu; výrokom VII. vyslovil, že týmto dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 26.1.2012 č.k. 13P/492/2011-28 v časti týkajúcej sa osobnej starostlivosti a určenia výživného na mal. A..

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti otcovi dieťaťa v sume 150 eur mesačne, s účinnosťou od 9.9.2016.

3. Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že je potrebné upraviť pomery mal. dieťaťa. V konaní bolo preukázané, že matka dieťaťa zomrela, otec sa nachádza vo výkone trestu, a teda nemôže zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa. Maloletá je v súčasnosti

neodkladným opatrením dočasne zverená do náhradnej starostlivosti navrhovateľky. Bolo zistené, že medzi navrhovateľkou a mal. A. je vytvorený silný citový vzťah, maloletá má vytvorený citový vzťah aj k partnerovi navrhovateľky. V domácnosti navrhovateľky má dieťa vytvorené vhodné podmienky, v starostlivosti navrhovateľky neboli zistené žiadne nedostatky. Partner navrhovateľky súhlasí s tým, aby dieťa žilo s nimi v spoločnej domácnosti a aj otec dieťaťa nemal námietky voči tomu, aby maloletá bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Bolo tiež zistené, že navrhovateľka spĺňa predpoklady k tomu, aby dieťa mohlo byť zverené do jej starostlivosti v zmysle ust. § 45 Zákona o rodine. Súd preto rozhodol tak, že dieťa zveril do náhradnej starostlivosti navrhovateľky, ktorej zároveň vymedzil práva a povinnosti k mal. dieťaťu.

4. Súd zároveň rozhodol o výške vyživovacej povinnosti otca voči dieťaťu. Pri rozhodovaní súd zohľadnil vek a odôvodnené potreby mal. dieťaťa, ako aj možnosti a schopnosti otca. Otec dieťaťa je vo výkone trestu pracovne zaradený, dosahuje priemernú mesačnú odmenu vo výške 17,93 eur. Vyživovaciu povinnosť má len voči mal. A.. Súd však prihliadol k tomu, že v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti bol otec nezamestnaný, nemal žiaden príjem, od nasledujúceho mesiaca sa mal zamestnať a dobrovoľne súhlasil s vyživovacou povinnosťou v sume 150 eur mesačne. Po nástupe do výkonu trestu otec žiadal o zníženie výživného, avšak v konaní sp.zn. 10P/14/2013 súd jeho návrh zamietol s odôvodnením, že finančná situácia otca dieťaťa sa zhoršila jeho zavinením, pretože sa vo väzbe nachádza pre násilnú trestnú činnosť a zmena pomerov na jeho strane vznikla výlučne jeho zavinením, čo nemôže ísť na ľarchu dieťaťa. Odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že pokiaľ sa rodič svojím úmyselným konaním, pre ktoré bol odsúdený k trestu odňatia slobody, zbavil objektívnej možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči mal. dieťaťu, nie je možné túto skutočnosť pričítať na ľarchu dieťaťa. Táto situácia na strane otca trvá aj naďalej, preto súd nevidel dôvod, pre ktorý by malo dôjsť k zmene úpravy výživného v neprospech dieťaťa. Okrem toho maloletá je už staršia, navštevuje predškolskú výchovu a od septembra nastúpi do 1. ročníka základnej školy, v súvislosti s čím jej výdavky podstatne vzrastú. Vzhľadom k tomu súd určil otcovi vyživovaciu povinnosť na mal. A. vo výške 150 eur mesačne, s účinnosťou od 22.10.2016, t.j. od právoplatnosti neodkladného opatrenia tunajšieho súdu vydaného v konaní 15P/49/2016, ktorým bola maloletá zverená dočasne do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Súd v danom prípade začiatok vyživovacej povinnosti určil v súlade s R 4/1987. Otec bol zaviazaný výživné hradieť do rúk navrhovateľky podľa ust. § 45 ods. 8 veta druhá Zákona o rodine. Zároveň bolo rozhodnuté aj o zameškanom výživnom za obdobie od 22.10.2016 do vyhlásenia rozsudku vo výške 498,40 eur. Uvedená suma predstavuje výživné po 150 eur za mesiace november 2016 až január 2017 a alikvótnu časť výživného za obdobie od 22.10.2016 do 31.10.2016 v sume 48,40 eur (150 eur : 31 dní = 4,84 eur na deň; 10 dní x 4,84 eur = 48,40 eur). Zameškané výživné súd otcovi povolil splácať spolu s bežným výživným v mesačných splátkach po 10 eur s tým, že neuhradením čo len jednej splátky riadne a včas sa stane splatnou celá neuhradená suma dlžného výživného naraz.

5. Otec dieťaťa sa v konaní domáhal aj úpravy styku s mal. A.. Styk s dieťaťom by sa mal realizovať raz za 3 alebo 4 mesiace v priestoroch Ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Navrhovateľka s úpravou styku nesúhlasila. V konaní bolo zistené, že otec nie je s maloletou v žiadnom kontakte už od leta 2012, v tom čase malo dieťa necelé dva roky. Aj v predchádzajúcom období otec o dieťa neprejavoval vážny záujem a vôbec si neplnil vyživovaciu povinnosť voči dcére. Vyplýva to z rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 9.10.2013 č.k. 9P/52/2013-24. V súčasnosti je situácia taká, že dieťa otca nepozná, nemá k nemu žiaden vzťah, otec je pre maloletú neznámou osobou. Súd preto nepovažuje za vhodné, aby k nadväzovaniu kontaktu otca s dieťaťom začalo dochádzať v zariadení pre výkon trestu odňatia slobody. Úprava styku otca s dieťaťom za týchto okolností by podľa názoru súdu neprimerane zasahovala do práva dieťaťa na zdravý a nerušený vývin. Preto súd rozhodol tak, že návrh otca na úpravu styku s maloletou zamietol.

6. Otec dieťaťa však má nepochybne právo na informácie o mal. dieťati. Vzťahy medzi navrhovateľkou a otcem dieťaťa sú narušené, čo vyplýva aj z vyjadrení navrhovateľky v konaní. Vzhľadom k tomu, že otec prejavil záujem o kontakt s dieťaťom, súd uložil navrhovateľke, aby otca písomne informovala o mal. A. v dvojmesačných intervaloch, a to o jej zdravotnom stave, všetkých závažných výchovných problémoch, ako aj o dlhodobšej zmene miesta pobytu.

7. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie otec mal. dieťaťa, a to proti výroku, ktorým mu súd určil výživné vo výške 150 eur a navrhoval, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a určil mu výživné vo výške 30% životného minima. Namietal, že rozhodnutie je nezákonné a nelogické. Okresný súd sa nezaoberal terajším stavom, ale stavom z pred 4 rokov. Nikto nemôže

relevantne potvrdiť, že ak by bol v dnešnej dobe na slobode, že by mal trvalé zamestnanie. Jeho mesačný príjem je 17,93 eur v hrubom a z tejto sumy nie je možné platiť výživné v sume 150 eur. Je si vedomý svojho záväzku k dcére a je ochotný po prepustení z výkonu trestu a potom ako sa zamestná, prispievať na jej výživu tak, aby jej nič nechýbalo. Jeho terajšia finančná situácia je veľmi zlá a preto nesúhlasí s výživným v sume 150 eur.

8. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že určenú výšku výživného považuje za primeranú veku a odôvodneným potrebám maloletej. Na základe uvedeného navrhoval, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

9. Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že nesúhlasí s odvolaním. Maloletá od septembra 2017 nastupuje do školy, čím sa zvýšia finančné náklady. Zároveň súhlasila, aby výživné bolo poukazované cez úrad práce.

10. Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 65, § 66 a § 67 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné z iných dôvodov ako uvedených v odvolaní podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec podľa § 391 CSP vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Podľa § 111 CMP v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o

- a) mene a priezvisku maloletého,
- b) úprave výkonu rodičovských práv a povinností,
- c) výžive maloletého,
- d) styku s maloletým,
- e) poručníctve,
- f) opatrovníctve maloletého,
- g) odovzdaní maloletého,
- h) veciach maloletého, o ktorých sa rodičia nevedia dohodnúť,
- i) schválení právneho úkonu maloletého,
- j) zastupovaní maloletého,
- k) správe majetku maloletého,
- l) ústavnej starostlivosti a iných výchovných opatreniach,
- m) ochranných opatreniach,
- n) pestúnskej starostlivosti,
- o) zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti,
- p) iných veciach, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

12. Podľa § 120 ods. 1 CMP súd rozhoduje rozsudkom vo veciach podľa § 111 písm. b) až d), h) a i), inak rozhoduje vo veci samej uznesením.

13. Podľa § 120 ods. 2 CMP súd rozhoduje rozsudkom tiež o predĺžení náhradnej starostlivosti okrem náhradnej osobnej starostlivosti po dosiahnutí plnoletosti dieťaťa a o zrušení rozhodnutí o takejto náhradnej starostlivosti.

14. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

15. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

16. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali

počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Ak je osobou, ktorej je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa podľa § 45 ods. 2 druhej vety, súd rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

17. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

18. Odvolací súd preskúmaním veci s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne rozhodol o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a o určení vyživovacej povinnosti uznesením, nakoľko v zmysle § 120 ods. 1 CMP sa o určení vyživovacej povinnosti rozhoduje rozsudkom. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že na rozšírenom zasadnutí občiansko-právneho kolégia Krajského súdu v Trenčíne dňa 23.03.2017 bolo prijaté stanovisko, že o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti sa má správne rozhodovať rozsudkom. Aj keď odkaz na § 111 písm. o) nie je výslovne uvedený v § 120 ods. 1 CMP, bolo by nelogické, aby sa o zverení do náhradnej osobnej starostlivosti rozhodovalo uznesením, keď je zo zákona spojené s rozhodovaním o vyživovacej povinnosti, kde sa rozhoduje rozsudkom, a okrem toho aj o predĺžení alebo zrušení náhradnej osobnej starostlivosti sa rozhoduje rozsudkom (§ 120 ods. 2 CMP). Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. Záverom odvolací súd ešte dodáva, že súd prvej inštancie rovnako pochybil, keď rozhodol tak, že zaviazal otca výživné hradiť do rúk navrhovateľky podľa ust. § 45 ods. 8 veta druhá Zákona o rodine. Odvolací súd sa s týmto právnym názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že vzhľadom na rozdielnosť rozhodovania v totožných veciach (sp. zn. 4CoP/25/2016, sp. zn. 17CoP/55/2016) prijal na zasadnutí občiansko-právneho kolégia Krajského súdu v Trenčíne dňa 31.08.2016 zjednotenie stanovísk vo veciach sp. zn. 17CoP/55/2016 a 4CoP/25/2016 k výkladu ust. § 45 ods. 8 Zákona o rodine tak, že platobným miestom výživného v prípade náhradnej osobnej starostlivosti je úrad práce, sociálnych vecí a rodiny a neplatí to len v prípade, ak je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti prarodičovi mal. dieťaťa, súrodencovi mal. dieťaťa alebo súrodencovi rodiča mal. dieťaťa, ktorý má pobyt na území členského štátu mimo územia Slovenskej republiky. Odvolací súd má teda po zjednotení stanoviska v danej veci za to, že miestom platenia výživného je Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).